

חוזר מינהל הסיעוד

א' בטבת, התשע"ט
09 דצמבר 2018
אסמכתא: 414030218
חוזר מס': 149/18

לכבוד:
מנהלות הסיעוד בבתי החולים
מנהלות הסיעוד בקהילה/בריאות הציבור

נושא: פעולות המחייבות ביצוע ע"י אחות מסתובבת ורחוצה בחדר ניתוח

חוזר זה מבטל ומעדכן את חוזר מינהל הסיעוד מס' 77 מיום 1.9.2009 בנושא "פעולות המחייבות ביצוע על ידי אחות חדר ניתוח".

רקע:

הטיפול בחולה מרגע הגעתו לאזור הקבלה בחדר ניתוח ועד צאתו להתעוררות לאחר ההתערבות הכירורגית, כרוך בפעולות המתבצעות על ידי צוות רב מקצועי אשר להן השפעה רבה על בטיחות המטופל המנותח.

מבין הפעולות המתבצעות בחדר ניתוח, חלקה של האחות הוא משמעותי ובעל אחריות כבדה בהקשר לבטיחות החולה איכות הטיפול ושמירה על רצף הטיפול. לקחים מאירועים חריגים מלמדים כי ביצוע פעולות, המשיקות ישירות לבטיחות החולה על ידי אחיות חדר ניתוח מעלה את רמת הבטיחות בחולה המנותח. לפיכך, מוגדרות פעולות שהן לביצוע ע"י אחיות בעלות תעודת רישום כאחות חדר ניתוח, במערך הרב מקצועי של חדר ניתוח.

מטרת החוזר: להבטיח רמת בטיחות גבוהה בטיפול בחולה בחדר ניתוח, ע"י מתן טיפול באמצעות צוות מתאים.

אחריות ליישום: מנהלות הסיעוד בבתי החולים, באמצעות אחיות אחראיות חדרי ניתוח.

מועד תחולה: מיידי.

בברכה,

ד"ר שושי גולדברג
אחות ראשית ארצית
וראשת מינהל הסיעוד

מינהל הסיעוד

Nursing Division

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

עיקרי ההנחייה

1. הגדרות

1.1 אחות מסתובבת - אחראית על ניהול התהליך הסב ניתוחי במטופל ומשפחתו מרגע הגעתו למתחם

חדר ניתוח ועד שחרורו להתעוררות או לכל יחידה אחרת.

הכשרה נדרשת: אחות בוגרת השתלמות מוכרת בסיעוד בתחום חדר ניתוח.

1.2 אחות רחוצה - שותפה בניתוח ואחראית על השדה הסטרילי.

הכשרה נדרשת: אחות בוגרת השתלמות מוכרת בסיעוד בתחום חדר ניתוח או

אחות שנמצאת בתהליך הכשרה בהשתלמות מוכרת בסיעוד בתחום חדר ניתוח או

אחות חדשה, המיועדת להשתתף בהשתלמות מוכרת בסיעוד בתחום חדר ניתוח עד שנתיים מיום קליטתה לחדר ניתוח.

- בכל ניתוח חייבת להשתתף אחות בוגרת השתלמות מוכרת בסיעוד בתחום חדר ניתוח.

2. ניתוחים המחייבים שיבוץ אחיות מוסמכות בוגרות השתלמות מוכרת בסיעוד בתחום חדר ניתוח

בניתוחים המפורטים בסעיף זה נדרשות האחות המסתובבת והאחות הרחוצה להיות בעלות השתלמות מוכרת בסיעוד בתחום חדר ניתוח:

א. ניתוחי חזה ולב וניתוחי כלי דם (למעט ניתוחי שאנטיים לחולי דיאליזה וניתוחי וורידים).

ב. ניתוחים נוירוכירורגיים כולל ניתוחי עמוד שדרה.

ג. ניתוחי החלפת מפרקים מלאה.

ד. ניתוחי טראומה רב מערכתית.

ה. בניתוחים קיסרים בהולים בלבד תוכל להשתתף כאחות מסתובבת מיילדת שעברה הכשרה

ייעודית, עד להגעת אחות חדר ניתוח.

ו. כל סוגי ההשתלות.

מינהל הסיעוד

Nursing Division

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

3. תחומי פעילות ואחריות של אחות מסתובבת ואחות רחוצה בתהליך הסב ניתוחי

שלב	אחות מסתובבת	אחות רחוצה
קבלת המטופל לניתוח	<ul style="list-style-type: none"> ביצוע תהליך זיהוי וקבלת מטופל שותפות בתהליך אימות נתונים טרום הרדמה (Sign in) ליווי המטופל בכניסתו לחדר ניתוח 	<ul style="list-style-type: none"> הכרת פרטי המטופל והניתוח לרבות צרכים מיוחדים של המטופל הכנת חדר ניתוח ע"פ תכנית הניתוחים לרבות הכנת ציוד ייעודי
הרדמה/פריסת שדה סטרילי	<ul style="list-style-type: none"> סיוע לרופא המרדים בתהליך ההרדמה סיוע לאחות הרחוצה בהכנת הציוד לרבות המכשור הנדרש לניתוח 	<ul style="list-style-type: none"> רחצה ולבוש באופן סטרילי פריסת השדה הסטרילי והכנת שולחן הניתוח כולל מכשור וחומרי ספיגה סיוע לרופא הכירורג בפריסת הכיסוי הסטרילי ובכל מהלך הניתוח
שמירה על בטיחות המטופל במהלך הניתוח	<ul style="list-style-type: none"> בדיקת תהליך השכבת החולה בהתאם לסוג הניתוח והתנוחה הנדרשת ווידוא נקיטת האמצעים לשמירה על שלמות העור ובטיחות המטופל ביצוע תהליך ספירה כיורוגית לרבות רישום מכשור וציוד שהתווספו במהלך הניתוח שותפות בתהליך פסק זמן לפני ביצוע חתך ניתוחי (Time-out) טיפול בדגימות הנשלחות במהלך הניתוח לרבות תיעוד ברשומה שותפות בתהליך לקיחת דגימת דם לסוג והצלבה ולמתן דם תיעוד התהליך הסיעודי ברשומת המטופל 	<ul style="list-style-type: none"> ביצוע תהליך ספירה כיורוגית בדיקת תקינות המכשירים ומסירת רשימות תכולת הערכות לאחות המסתובבת שותפות בתהליך פסק זמן לפני ביצוע חתך ניתוחי (Time-out)
סיום ניתוח ושמירה על רצף הטיפול	<ul style="list-style-type: none"> שותפות בתהליך אימות נתונים בסיום ניתוח (Sign out) סיוע בהעברת מטופל משולחן הניתוחים למיטה/אלונקה בדיקת מצב העור של המטופל חתימה על טופס ספירה וגיליון דיווח סיעודי תיאום וליווי המטופל ליחידת התאוששות/התעוררות/טיפול נמרץ והעברת המידע הנדרש לצוות המקבל 	<ul style="list-style-type: none"> שותפות בתהליך אימות נתונים בסיום ניתוח (Sign out) החזרת מכשור לערכות ייעודיות טיפול בדגימות בסיום הניתוח פינוי מכשור וציוד בסיום ניתוח אימות נכונות הרישום בטופס הספירה וחתימה חתימה בגיליון דיווח סיעודי

מינהל הסייעות

Nursing Division

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

4. ניהול הפעילות בחדר ניתוח

ניהול הפעילות בחדר הניתוח הינו באחריותה של האחות המסתובבת וכולל את התחומים הבאים:

- א. ניהול וארגון תוכנית הניתוחים היומית ובקרת מוכנות חדר הניתוח עליו היא מופקדת.
- ב. תיאום בין כל הגורמים הרב מקצועיים המעורבים בניתוח.
- ג. מתן מענה במצבי לחץ (שינויים בלתי צפויים במצב המטופל ובמהלך הניתוח).
- ד. ניהול התהליך במקרה של מטופל נשא חיידק עמיד או נשאות אחרת (כגון: התאמת זמן הכנת המטופל לניתוח, הכנת החדר כנדרש, עדכון הצוות הרב מקצועי).
- ה. ניהול ארוע חריג בחדר ניתוח.
- ו. דיווח על תקלות ובעיות שזוהו במהלך הניתוח.
- ז. הכנת חדר ניתוח למטופל המנותח הבא.

מינהל הסיעוד

Nursing Division

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

רשימת תפוצה:

המנהל הכללי
המשנה למנהל הכללי
הנהלה מורחבת
יו"ר הסתדרות האחים והאחיות בישראל
מנהלי בתי חולים
מנהלי אגפים רפואיים בקופות החולים
מנהלי מחוזות
קרפ"ר - צה"ל
קרפ"ר - שירות בתי הסוהר
קרפ"ר - משטרת ישראל
ראשי חוג לסיעוד
מנהלות בתי ספר לסיעוד